

Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende 2017

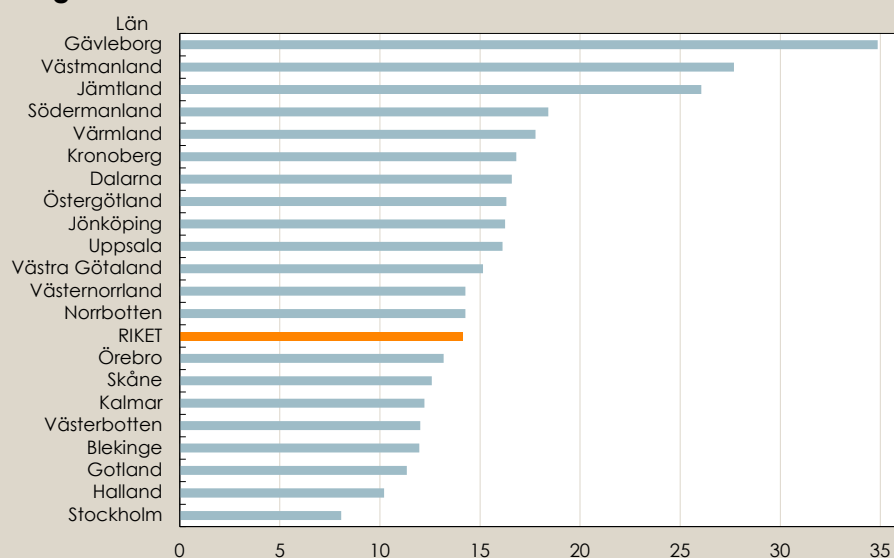
Det finns stora regionala skillnader inom tvångsvård av personer med missbruk. I Gävleborgs län är det mer än fyra gånger så vanligt att tvångsvårdas jämfört med Stockholms län. Den genomsnittliga vårdtiden för tvångsvård har ökat och den är något längre för kvinnor. De vanligaste behandlingsformerna totalt sett är dock olika typer av öppna insatser.

Antalet institutionsvårdade med tvång varierar över landet

Den 1 november 2017 tvångsvårdades 372 personer på institution enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Antalet är drygt 3 procent färre än 2016 då 384 personer vårdades med tvång. Drygt en tredjedel av dem som tvångsvårdades 2017 var kvinnor.

Det finns stora regionala skillnader i kommunernas användande av tvångsvård av missbrukare i vissa fall (LVM). Antalet utskrivna personer per 100 000 invånare var som flest i Gävleborgs län där 35 personer per 100 000 invånare skrevs ut från tvångsvård 2017. Detta kan jämföras med Stockholms län där det var 8 utskrivna personer per 100 000 invånare. Det innebär att det är mer än fyra gånger så vanligt att vårda personer inom tvångsvården i Gävleborg jämfört med i Stockholms län.

Figur 1. Antal utskrivna personer per 100 000 invånare från tvångsvård enligt LVM år 2017. Län.

Källa: Registret för tvångsvård av missbrukare i vissa fall, Socialstyrelsen.

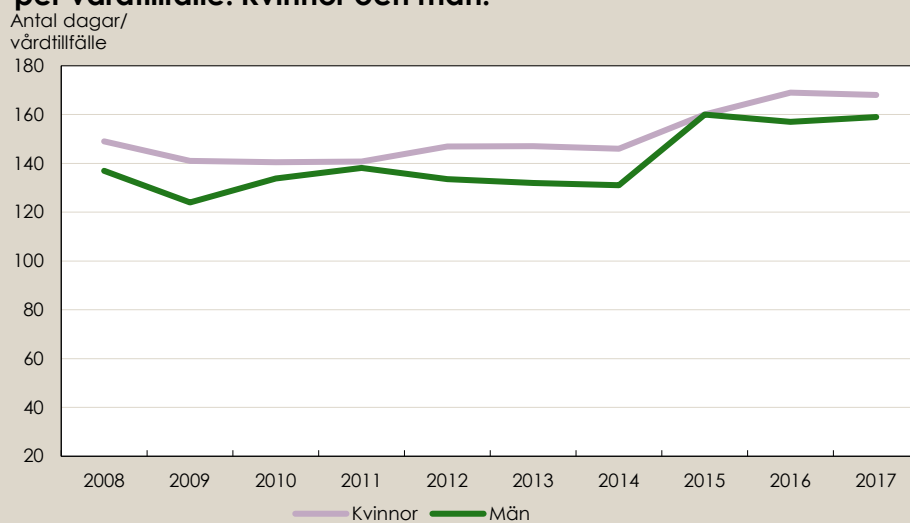
Skillnaderna mellan länen/regionerna måste ses i ljuset av flera omvärldsfaktorer. Missbrukssituationen är förstås en viktig faktor, men långtifrån den enda. Vårdens organisering i stort, graden av samverkan mellan kommuner och landsting och de lokala rutiner som kan finnas i relation till LVM-vård, bör vägas in för att på ett mer uttömmande sätt kunna tolka LVM-statistiken.

Samtidigt handlar det ofta om relativt små tal, som kan variera kraftigt mellan olika år. Det påverkar i sin tur hur regionerna placerar sig i förhållande till varandra.

Längre vårdtider i en yngre patientgrupp

Vårdtiderna för personer som har vårdats enligt LVM har ökat över tid. Den genomsnittliga vårdtiden per vårdtillfälle har ökat från 141 dagar 2008 till 162 dagar 2017. År 2008 var det genomsnittliga antalet vård dagar per vårdtillfälle 149 dagar för kvinnor och 137 dagar för män, vilket kan jämföras med 168 dagar för kvinnor och 159 dagar för män år 2017. Det innebär att kvinnorna har haft något längre vårdtider under hela den redovisade perioden.

Figur 2. Genomsnittlig vårdtid enligt LVM 2008-2017, antal dagar per vårdtillfälle. Kvinnor och män.

Källa: Registret för tvångsvård av missbrukare i vissa fall, Socialstyrelsen.

Samtidigt som vårdtiden har ökat har även medianåldern bland tvångsvårdade sjunkit mellan år 2008 och 2017, från 43 till 34 år. Kvinnorna som har vårdats enligt LVM har en lägre medianålder än männen under hela tidsperioden. År 2008 var medianåldern för kvinnor 36 år och för män 45 år, vilket kan jämföras med år 2017 då medianåldern var 32 år för kvinnor och 35 år för män.

Fler män än kvinnor fick insatser

Inom den frivilliga vården är individuellt behovsprövade insatser den vanligaste åtgärden. Knappt 10 900 personer fick någon form av öppen insats den 1 november 2017. Två tredjedelar av dessa var män.

Ungefär 2 500 personer fick heldygnsvård 1 november 2017. Av all heldygnsvård (såväl frivillig som tvångsvård) så var det 75 procent som gavs till männen och 25 procent som gavs till kvinnorna. Vid samma tidpunkt gavs 6 100 personer boendeinsatser, varav 76 procent till män och 24 procent gavs till kvinnorna.

Tabell 1. Samtliga vård- och stödformer den 1 november 2017 för personer med missbruk

Antal och andel kvinnor och män 21 år och äldre.

Vård- eller stödform	Kvinnor	%	Män	%	Totalt	%
Bistånd som avser boende	1 484	24	4 616	76	6 100	100
Individuellt behovsprövade öppna insatser	3 502	32	7 393	68	10 895	100
Heldygnsvård, varav	665	27	1 822	73	2 487	100
Frivillig institutionsvård	485	25	1 439	75	1 924	100
Familjehemsvård SoL och 27 § LVM	55	29	136	71	191	100
Tvångsvård på institution (18 år och äldre)	125	34	247	66	372	100

Källa: Statens institutionsstyrelse och mängdstatistik missbruk, Socialstyrelsen

Omfattningen av frivilliga insatser för personer med missbruk och beroende den 1 november 2017 (bistånd som avser boende, individuellt behovsprövade insatser och frivillig institutionsvård) befinner sig på ungefär samma nivå som år 2016. Totalt sett är de frivilliga insatserna betydligt fler än tvångsvårdsinsatserna, och relationen mellan den frivilliga heldygnsvård som skedde den 1 november 2017 och tvångsvård var 87 procent för det förra jämfört med 13 procent för det senare.

Om statistiken

Statistiken behandlar insatser till personer som har problem med någon form av substansmissbruk: alkohol, narkotika, läkemedel eller lösningsmedel. Statistiken samlas dels in som en tvärsnittsmätning den 1 november och som uppgifter om insatser under hela året.

Tvångsvård enligt LVM ges till personer 18 år och äldre.
Frivilliga insatser enligt SoL ges till personer som är 21 år och äldre.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information i Excel-filen:

www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-5-15

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:

www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/vuxnamedmissbrukochberoende

Kontakt

Barbro Engdahl (statistikfrågor)

Telefon: 075-247 30 00

E-post: barbro.engdahl@socialstyrelsen.se

Daniel Svensson (sakfrågor)

Telefon: 075-247 30 00

E-post: daniel.svensson@socialstyrelsen.se